

Samen werken aan een sociaal, duurzaam en solide Leusden

Coalitieakkoord gemeente Leusden, bestuursperiode 2018 t/m 2022

Datum : 19 april 2018

Visie

Leusden is een mooie, groene en veilige zelfstandige gemeente. Als nieuwe frisse coalitie kijken we met optimisme naar de uitdagende toekomst. We willen in samenwerking met de inwoners stevig inzetten op de domeinen zorg en duurzaamheid waarbij we een solide financieel beleid voeren.

Bestuursstijl

We leggen de focus op een frisse open dienstbare bestuursstijl waarbij 21 raadsleden meedenken en meedoen waar het gaat om de ontwikkeling en de inhoud van het beleid. Een open communicatie naar de samenleving vinden we van groot belang. Hiermee sluiten we aan bij de huidige samenleving, met minder hiërarchie, meer diversiteit en meer netwerken. We ontwikkelen een inzichtelijk monitoringsinstrument om de sturing en control te verbeteren. Het bestuur wil flexibiliteit en vertrouwen uitstralen met voldoende draagvlak in de samenleving.

Focus op speerpunten

We hebben onze ambities voor de komende bestuursperiode in dit akkoord opgenomen maar leggen in het bijzonder de focus op de volgende speerpunten:

1. Zorg en welzijn willen we beter en effectiever organiseren. Er ligt de uitdaging om allereerst het niveau van de zorg vast te houden voor de mensen die het nodig hebben en daarnaast op een aantal probleemgebieden betere hulp te bieden. Er is een stevige inspanning nodig rondom jeugdzorg, eenzaamheid, goede zorg voor senioren, spanningen rond mensen met verward gedrag en participatie van mensen met een afstand tot arbeidsmarkt. Tegelijkertijd moet het in samenwerking met de partijen in het veld doelmatiger omdat we nu nog fors bijleggen op de zorg. Daarbij willen we dat de kwaliteit van de zorg gegarandeerd blijft.
2. We willen de komende vier jaar werk maken van de duurzaamheidsagenda en de energietransitie, zodat de afgesproken deadlines ook echt gehaald worden. Het pad moet duidelijk zijn en de eerste mijlpalen moeten gehaald zijn. Dat vereist middelen, draagvlak, ondernemerschap en innovatie. Het levert ook weer nieuwe mogelijkheden op. We willen op tempo meedoen, zodat we voor de Leusdenaren de beste oplossingen en regelingen kunnen mobiliseren.
3. We staan voor een solide financieel beleid. Leusden is nu een gemeente met lage belastingen en deugdelijke voorzieningen en dat wordt door iedereen gewaardeerd. Met de uitdagingen waar we voor staan werken we de komende vier jaar toe naar een solide en evenwichtig financieel stelsel, met een sluitende begroting en adequate buffers. Een bijzonder aandachtspunt is kostenbeheersing van het sociaal domein. We willen dat het voor eenieder op eenvoudige wijze inzichtelijk is hoe we er financieel voor staan.

Coalitieakkoord op hoofdlijnen

CDA, VVD en GroenLinks-PvdA hebben besloten om samen de nieuwe coalitie te vormen voor Leusden in de periode 2018-2022. Dit coalitieakkoord is het resultaat van intensief overleg tussen deze partijen. De uitdagingen, dynamiek en ambities die we nu zien, vragen om een open coalitieakkoord op hoofdlijnen. Over reeds ingezet beleid waarmee wij het eens zijn worden in dit akkoord geen afspraken gemaakt en wordt door ons gecontinueerd. Wij staan de komende jaren voor de uitdaging om onze ambities op de terreinen zorg en duurzaamheid te combineren met een solide financieel beleid. Waar wij voor nieuwe uitdagingen worden gesteld gaan we nadrukkelijk op zoek naar adequate financiële dekking.

Samenwerking en partnerschap

We willen sterk inzetten op samenwerking en partnerschap met de samenleving om met het realiseren van onze ambities meters te kunnen maken.

Bij alle vormen van dienstbaarheid aan de samenleving wordt nadrukkelijk gezocht naar inspraak, draagvlak, samenwerking met, of uitdaging van de samenleving om de doelen te realiseren. We laten ruimte aan initiatieven van de inwoners en we geven inwoners het recht de gemeente uit te dagen om taken uit te voeren (right to challenge). Ook in het fysieke domein, bijv. bij de omgevingsvisie, willen we de samenleving uitdagen om zelf initiatieven te ontwikkelen.

We willen in ieder geval voor de thema's duurzaamheid en zorg gaan werken met samenlevingsakkoorden, die in het komende jaar gestalte krijgen. Voor die ambities waar een samenlevingsakkoord wordt voorzien, zal de coalitie zich in eerste instantie tot de doelstellingen, randvoorwaarden en financiële kaders beperken. De besluitvorming over de invulling van het hoe en wat zal dan vervolgens geen interne coalitie-aangelegenheid zijn, maar een zaak van de gehele raad en maatschappelijke partners. Het is daarbij mogelijk dat zulke besluiten genomen worden met wisselende meerderheden.

In de regio zoeken we op alle mogelijke terreinen naar schaalvoordeel en werken we samen om de efficiency en innovatie van beleid en uitvoering te verbeteren. Onze eigen effectief gebleken werkmethodes (best practices) delen we met onze partners in en buiten de regio.

Collegeuitvoeringsprogramma

Het voorliggende coalitieakkoord wordt verder uitgewerkt in een collegeuitvoeringsprogramma (cup). In het cup werkt het college van burgemeester en wethouders de voorstellen van het coalitieakkoord verder uit. Een financieel dekkingsplan maakt onderdeel uit van het cup. We willen de samenleving consulteren over de inhoud van het cup. Het cup wordt tegelijkertijd met de voorjaarsnota aangeboden aan de gemeenteraad. We kiezen voor deze aanpak om een aantal redenen. We willen alle raadsfracties in de Uitwisseling laten meedenken met de inhoud van het cup. De financiële paragraaf behorende bij het cup kan niet los worden gezien van het totale begrotingsperspectief. Door het cup tegelijkertijd aan te bieden met de Voorjaarsnota kunnen we de financiële consequenties van het cup integraal opnemen in het totale financiële meerjarenperspectief.

Veiligheid

Veiligheid is een kerntaak van de overheid. Die verantwoordelijkheid om Leusden veilig te houden wil de gemeente graag samen met bewoners, ondernemers en onze partners nemen. Criminaliteit houdt zich niet aan de gemeentegrenzen en daarom blijven we een actieve rol spelen in onze regio. Met buurgemeenten, in het Regionaal Veiligheidscollege en in de Veiligheidsstrategie Midden-Nederland. In de komende jaren geven we extra aandacht aan het verstevigen van de persoonsgerichte aanpak en zetten we in op het tegengaan van ondermijning.

Zorg en welzijn

1. Positieve gezondheid en zorg zijn voor ons het doel: we willen graag dat mensen in staat zijn eigen regie te voeren over hun leven (suitdagingen), zo lang mogelijk actief meedoen en zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen.
2. We ondersteunen waar nodig initiatieven op buurt- en wijkniveau, waarbij bewoners elkaar informele zorg en ruimte voor ontmoeting bieden en geven inwoners, die kwaliteit kunnen bieden, de ruimte om collectieve zorgvoorzieningen voor zichzelf en andere inwoners te organiseren. Binnen bepaalde afspraken is inzet van zorgbudget daarbij bespreekbaar.
3. We ontwikkelen een integrale visie op zorg, welzijn, wonen en werk en inkomen en onderzoeken de mogelijkheden van verbreding van het integraal loket.
4. We hebben aandacht voor toegankelijkheid van voorzieningen, wonen en de openbare ruimte in brede zin en we willen een seniorvriendelijke gemeente zijn.
5. We ondersteunen mantelzorgers en vrijwilligers actief, zodat zij zich zoveel mogelijk kunnen richten op het bieden van de gevraagde zorg.
6. We versterken de netwerksamenwerking (eerstelijnszorg, zorgaanbieders en zorgverzekeraars) en de samenwerking tussen en met de zorg- en welzijnsorganisaties en ondersteunen waar mogelijk innovaties in deze samenwerking.
7. We gaan door met LeusdenFit als programma voor een bewuste levensstijl en bevorderen een bredere inzet van en betere communicatie over dit programma.
8. We sluiten een breed akkoord over zorg en welzijn met sportverenigingen en welzijnsorganisaties, eerstelijnszorg, buurt- en wijkverenigingen, ouderenbonden, Woningstichting Leusden en lokale zorgaanbieders over het bieden van zorg op maat.
9. We zorgen voor een sluitende samenwerking tussen de Sociale Dienst en Larikslaan2, zodat we inwoners passend en integraal kunnen ondersteunen.
10. Bij de (regionale) inkoop zijn de Leusdense zorgbehoefte en resultaatgerichtheid maatgevend. De kosten van de inkoop moeten financieel onder controle gebracht worden. Beheersbaarheid en voorspelbaarheid van de kosten en eerlijke tarieven staan hierbij voorop.
11. Inwoners die voor langere tijd niet actief (kunnen) zijn in werk of samenleving, ondersteunen we zelfredzamer te worden en stimuleren we mee te doen in Leusden.
12. Samen met onze partners treden we preventief op door te werken aan signalering van armoede en brede bekendheid van de mogelijkheden voor (financiële) ondersteuning.
13. Voor hen die dat nodig hebben, houden we de regiotaxi in stand, net als het maatwerkvervoer.
14. Zonder in te boeten op de kwaliteit van de ondersteuning binnen het Sociaal Domein, willen we de doelmatigheid van het sociaal domein verhogen.

Jeugdzorg en onderwijs

1. Binnen het Sociaal Domein, leggen we extra focus op de jeugdhulp. Het gaat hierbij om het sturen op toegang en toeleiding, het bevorderen van de doorstroming van (jeugd)hulp en het stimuleren van de uitstroom daarvan.
2. We willen investeren in preventie en vroegsignalering in het gehele netwerk van jongerenwerk, buurtsportcoaches, huisarts en onderwijs.
3. We sturen nadrukkelijker op samenwerking en coördinatie tussen de vele en diverse partijen (van lokaal maatschappelijk, tot 1e en 2e-lijnszorg), die in Leusden op hun eigen manier betrokken zijn binnen de jeugdhulp. Waar mogelijk bieden we laagdrempelige zorg dicht bij huis aan.
4. Omdat de jeugdzorg m.n. beheersmatig een complex vraagstuk is willen we dit samen met alle betrokken partijen uit het netwerk uitwerken in een samenlevingsakkoord.
5. We onderzoeken de mogelijkheid om meer regie te voeren op de inkoop van gespecialiseerde zorg en daarmee nadrukkelijker te kunnen sturen op de transformatie.
6. Het strategische integraal huisvestingsplan wordt gecontinueerd en de Integrale Kind Centra Berkelwijk en Groenhouten worden in deze bestuursperiode gerealiseerd.
7. Een van de doelen van het inrichten van de Integrale Kind Centra is een nadrukkelijker samenwerking tussen basisscholen, buitenschoolse opvang, peuterspeelzalen, het Centrum voor Jeugd en Gezin, welzijnsorganisaties en organisaties voor passend onderwijs. Dit willen we deze bestuursperiode verder stimuleren en evalueren.

Duurzaamheid

1. We stellen samen met onze inwoners, (agrarische) bedrijven en organisaties een Energieakkoord op over doelen, inzet en prestaties en stimuleren een gezamenlijke aanpak.
2. We blijven het goede voorbeeld geven door onze bestaande gebouwen, de gemeentelijke organisatie, inkoop en wagenpark verder te verduurzamen.
3. We maken werk van de energietransitie. We ontwikkelen scenario's waarbij we de doelstelling "Leusden energieneutraal en gasloos" kunnen versnellen t.o.v. de energieambitie 2040.
4. We kiezen voor een ondernemende en innovatieve aanpak, waarbij we regionale, provinciale en landelijke middelen, financieringsmogelijkheden en innovaties voor Leusden mobiliseren en communiceren.
5. We zorgen ervoor dat er goede informatie dichtbij onze inwoners met een eigen Energieloket beschikbaar is. We onderzoeken de oprichting van een professionele onafhankelijke werkorganisatie ('Energiehuis Leusden') om inwoners en bedrijven goed te ondersteunen bij de energietransitie.
6. We onderzoeken de mogelijkheden van grootschalige energieopwekking en starten die zo mogelijk op.
7. We stimuleren duurzame mobiliteit en brengen goede fiets- en looproutes en elektrische laadmogelijkheden in bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen en de (her)inrichting van de openbare ruimte.
8. We onderzoeken de mogelijkheden om het ontstaan van niet meer herbruikbaar (rest)afval te voorkomen. We gaan door met 'omgekeerd inzamelen' om zoveel mogelijk herbruikbare grondstoffen uit het afval te halen. We evalueren of het systeem werkt en we de hierbij gestelde doelen behalen.

Financiën

1. Uitgangspunt van financieel beleid is:
  - a. een sluitende meerjarenbegroting,
  - b. de uitvoering van onze (kern)taken binnen de beschikbare budgetten,
  - c. dat begrotingsoverschotten ten gevolge van een hogere uitkering uit het gemeentefonds in het bijzonder worden aangewend voor zorg en duurzaamheid,
  - d. dat de financiële ruimte in algemene reserves boven de genormeerde ratio kunnen worden ingezet voor andere doelen.
2. De te verwachte begrotingstekorten voor 2018 en 2019 worden bij voorkeur gedekt door zorgvuldig om te gaan met de uitgaven. Gelet op het te verwachte begrotingsoverschot vanaf 2020 is het verantwoord om eventuele tekorten te dekken ten laste van de algemene reserve.
3. De gemeentelijke belastingen worden in beginsel niet verhoogd. Inflatiecorrectie is wel toegestaan.
4. Slechts in bijzondere omstandigheden vindt externe financiering voor gemeentelijke investeringen plaats, onder vooraf afgesproken voorwaarden.
5. Investeringen in duurzaamheid moeten zichzelf terugverdienen.
6. Er komt een nota bovenwijkse voorzieningen waarin we de financiële draagkrachtvorming voor investering in grote infrastructurele werken structureel organiseren.
7. Er worden plannen aangemeld bij het Interbestuurlijk Programma op de thema's zorg en duurzaamheid, waardoor de kansen op extra enveloppegelden toenemen.
8. Indien door de Rijksoverheid niet de voorziene extra financiële middelen aan de gemeenten beschikbaar worden gesteld, dan worden onze voorgenomen ambities heroverwogen.

Sport en cultuur

1. We stimuleren initiatieven die sport en welzijn combineren, onder meer door de organisaties met elkaar in contact te brengen.
2. We vinden het verenigingsleven belangrijk en willen de contacten met de verenigingen intensiveren.
3. Sportverenigingen worden uitgedaagd om zelf in het onderhoud van de sportomgeving te voorzien.
4. Parkeerproblemen rond sportfaciliteiten worden aangepakt.
5. We onderzoeken of Leusden Fietsgemeente van het jaar kan worden.
6. We zetten ons in voor een bruisend en Leuker Leusden en ondersteunen initiatieven van inwoners en organisaties die daaraan bijdragen.
7. We onderzoeken de mogelijkheden om binnen het fonds samenlevingsinitiatieven ruimte te vinden waarmee de samenwerkende cultuurorganisaties een jaarlijks cultuurprogramma kunnen opstellen. Dit programma draagt eraan bij dat zoveel mogelijk, en zeker meer kwetsbare, inwoners van cultuur kunnen genieten en lokale kunst-, muziek- en zangverenigingen meedoen.

Ruimte en wonen

1. We willen graag dat onze inwoners ook in de toekomst goed kunnen wonen in Leusden, daarom zetten we het woningbouwprogramma stevig in om de toenemende druk op de woningmarkt te verlichten.
2. Een grotere differentiatie in woningtypen, meer doorstroming en meer passende huisvesting vanuit de behoeften voor o.a. senioren, starters en jonge gezinnen hebben onze speciale aandacht.
3. Na het realiseren van het woningbouwprogramma mag Leusden beperkt groeien. In deze bestuursperiode wordt ruimte gezocht voor nieuwe locaties waar na 2025 plek(ken) is/zijn voor zo'n 50 woningen per jaar. We maken ons sterk voor het handhaven van de groene buffer om Leusden, van De Schammer tot Den Treek.
4. We volgen de Regionale Ruimtelijke Visie, met de kanttekening dat de verantwoordelijkheid voor (boven)regionale woningbouw, met inachtneming van de door Leusden ingediende zienswijze, wordt gespreid over de gehele regio.
5. We geven samen met onze partners voortvarend uitvoering aan de omgevingsvisie landelijk gebied "kwaliteit en vitaliteit voorop" en werken de visie uit in een uitvoeringsprogramma.
6. De landbouw is de drager van ons cultuurlandschap. Deze groene waarde kan alleen bestaan indien er vitale landbouw is. Het is belangrijk dat Leusden bijdraagt aan een goed agrarisch ondernemersklimaat. Met de landbouw zoeken we een koers die toekomstbestendig en duurzaam is.
7. Inbreiden mag niet ten koste gaan van speelvelden en groene linten.
8. We spannen ons actief in om voldoende huisvesting te bieden voor kwetsbare groepen zoals 18+ jongeren in de zorg en mensen met verward gedrag. Waar nodig vullen we op dit punt de Woonvisie en de prestatieafspraken met de Woningstichting Leusden aan.
9. Waar mogelijk ondersteunen we inwoners en stimuleren we (markt)partijen in het vinden van nieuwe (tijdelijke) woonconcepten, flexibel bouwen, betaalbare middenhuur en transformatie van leegstaande kantoren.
10. De mogelijkheden voor een andere planopzet Tabaksteeg-zuid worden, met respect voor de antwoordbrief Duurzame Oplossing Langesteeggebied van 21 februari 2018, besproken met Stichting De Boom, Heijmans en omwonenden.
11. We onderzoeken de mogelijkheden tot openstelling van de Leusderheide voor recreatief gebruik, opwekking duurzame energie of een combinatie daarvan.
12. Er wordt verder gewerkt aan de voorbereiding van invoering van de Omgevingswet.

Beheer openbare ruimte

1. Het vele groen is een kwaliteit van de gemeente Leusden. De groenbeheerder en de inwoners worden uitgedaagd om nadrukkelijker dan voorheen het groenonderhoud te realiseren in samenwerking, om te komen tot een hogere dan de afgesproken kwaliteitsbeleving.
2. Het lopende contract met de groenbeheerder wordt geëvalueerd.
3. We zorgen voor een veilige, adequaat onderhouden, openbare buitenruimte.
4. Het netwerk van stroomvoorziening is een aandachtspunt vanwege de verwachte toename van het stroomgebruik voor onder meer elektrisch verwarmen en elektrisch vervoer. We zien erop toe dat de landelijke overheid, provincies en netbeheerders zorgen voor een adequaat netwerk dat de toekomstige capaciteit aankan.

Economie

1. We houden stabiele werkgelegenheid vast door voldoende vestigingsmogelijkheden (locaties) te bieden aan lokale bedrijven (met name MKB en ZZP-ers) én aan bovenlokale, grotere partijen. Hiermee zetten we in op een robuuste economie, die minder kwetsbaar is voor regionale tendensen en keuzes van grote bedrijven.
2. Om te komen tot duurzame gebieden waarin menging van functies plaatsvindt, stellen we een transformatiestrategie op.
3. De Horst is en blijft de kantorenlocatie van Leusden. Daarom zetten we de samenwerking met ondernemers en vastgoedeigenaren in dit gebied voort en werken samen aan onder meer profilering, duurzame mobiliteit, energiebesparende maatregelen en bereikbaarheid.
4. Samen met ondernemers en vastgoedeigenaren, ontwikkelen we onze winkelgebieden door tot compacte dorpsharten en ontmoetingsplekken, waar volop ruimte is voor functiemenging. Het project Hart van Leusden wordt voortgezet, met bijzondere aandacht voor duurzame vitaliteit van De Hamershof. Het ambitieniveau t.a.v. De Korf en de bibliotheek wordt in deze bestuursperiode nader bepaald.
5. We versterken de economische positie van Leusden én de regio door het intensiveren van de regionale samenwerking. Wij werken samen aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat, aan een helder profiel dat de basis vormt voor onze promotie en het aantrekken van nieuwe bedrijven.
6. We versterken de Leusdense ondernemerscultuur door netwerken van en rondom ondernemers te stimuleren.
7. Samen met ons lokale bedrijfsleven willen we werkzoekenden (waaronder mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt) aan de slag helpen. Daarvoor sluiten we een samenlevingsakkoord met alle betrokken partners, waarmee we samenwerking versterken en meer mogelijkheden creëren voor stages, werkervaringsplekken en banen.
8. We zetten Leusden op de kaart, o.a. door wandel- en fietsgemeente te zijn, recreatie en toerisme te stimuleren en een goede vestigingsplaats voor bedrijven te zijn.

Verkeer

1. De provincie is verantwoordelijk en de beleidsmaker voor openbaar vervoer. We zetten ons in om het openbaar vervoer meer gespreid door de wijken van Leusden te krijgen.
2. De entree van Leusden bij de Randweg wordt verbeterd, gericht op kwaliteit van de openbare ruimte en optimale afwikkeling van het verkeer. Indien mogelijk wordt dit samen met lokale partners gerealiseerd.
3. We stimuleren het gebruik van de (elektrische) fiets door snelle fietsroutes realiseren. Hierbij maken we optimaal gebruik van subsidiemogelijkheden.
4. We verbeteren de doorstroming van het verkeer, onder meer door optimale afstemming van verkeerslichten en het toepassen van smartcityconcepten.
5. We koesteren de vitaliteit van onze winkelcentra en daarom blijft parkeren gratis. Slechts in goed overleg met ondernemers, omwonenden en winkelpubliek kan worden overgegaan tot het instellen van blauwe zones.

fractie CDA

fractie VVD

fractie GroenLinks- PvdA

M.G. van Eijden

C.P.W.J. Genders

M.Th.M. Sturkenboom